

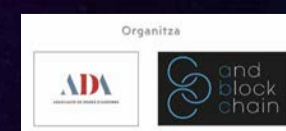
**LA CIÈNCIA
I LA TECNOLOGIA
SÓN FEMENINES**

MONOGRÀFIC ESPECIAL

17.10.24

Sala Congressos
Andorra la Vella

UN FUTUR PELS TALENTS FEMENINS

La jornada "La ciència i la tecnologia són femenines", impulsada per l'Associació de Dones d'Andorra i l'Associació Andblockchain, s'està posicionant com un esdeveniment de referència en el Principat, amb l'ambició de trencar barreres i visibilitzar el paper fonamental de les dones en els sectors STEM (Ciència, Tecnologia, Enginyeria i Matemàtiques). En un món cada vegada més dominat per la tecnologia, aquest esdeveniment ofereix una plataforma única per connectar, inspirar i motivar les futures generacions de joves andorranes.

En aquest suplement especial, us convidem a descobrir les històries, experiències i reptes de les professionals que han fet del món científic i tecnològic el seu terreny. A través d'una sèrie d'entrevistes amb les principals participants i organitzadores de la jornada, explorarem els camins que aquestes dones han seguit per assolir l'èxit en àmbits sovint marcadament masculinitzats. La seva trajectòria en sectors com la física, les matemàtiques, l'enginyeria o l'alta tecnologia no només ens inspira, sinó que ens recorda la necessitat urgent de fomentar noves vocacions científiques entre les joves.

Aquest esdeveniment, a més d'oferir taules rodones interactives i tallers que connecten directament amb el públic, també acull la projecció del curtmetratge "Hamelin 77", una peça artística que complementa a la perfecció l'objectiu principal de la jornada: visibilitzar el talent femení i canviar la percepció social sobre el paper de les dones en la ciència i la tecnologia.

Convidem els nostres lectors a endinsar-se en aquest recorregut fascinant per descobrir com aquestes dones, amb el seu compromís, han anat obrint camí i construint referents femenins per a les futures generacions. És una oportunitat per inspirar, aprendre i, sobretot, canviar la manera com entenem el futur de la ciència i la tecnologia: un futur que, sense cap mena de dubte, també és femení. ●

Convidem els nostres lectors a endinsar-se en aquest recorregut fascinant per descobrir com aquestes dones, amb el seu compromís, han anat obrint camí i construint referents femenins per a les futures generacions. És una oportunitat per inspirar, aprendre i, sobretot, canviar la manera com entenem el futur de la ciència i la tecnologia: un futur que, sense cap mena de dubte, també és femení. ●

**ANDORRANA
DE PUBLICACIONES**
President
Enric Dolsa Font

Direcció general
Irina Rybalchenko
Coordinació general
Nona Muñoz
Director de Màrqueting
i Comunicació
Manel Montoro

Caps de Redacció
Laura Gómez Rodríguez
Alex Montero Carrer
Redacció
Pol Forcada Quevedo
Paris Mameghani
Elena Hernández

Assessores publicitat
Irene Izquierdo
Olga Kuznetsova
Stanislav Frolov
Maquetació i edició gràfica
Pako Temprado
César Arquíñigo

Subscripcions
subscriptions@elperiodic.ad
Tel +376 736 200

el Periòdic

ARA EN DIGITAL I GRATUÏT

ENVIA'NS
EL WHATSAPP
O CORREU
ELECTRÒNIC A

tel: **60 52 81**
email nmunoz@elperiodic.ad

INTRODUCCIÓ

PROGRAMA

- ✓ 9.00 - 9.20 h. Obertura de l'acte
- ✓ 9.20 -10.00 h.
Presentació Film curt-metratge Hamelin-77 –
Introducció IA -Montse Guàrdia
- ✓ 10.00 -10.15 h.
Film curt-metratge Hamelin-77
- ✓ 10.15 -10.30 h.
Tecnologies aplicades al film
Introducció tecnologies innovadores. Montse Guàrdia
- ✓ 10.30 -11.00 h. Break

Ponències

- ✓ 11.00 -11.45 h.
Taula debat
Moderadora: Gemma Rial
Ponents: Karina Gibert,
Anna M. Sánchez, Lourdes Muñoz, Núria Espuny
- ✓ 11.45 -12.30 h. Taula debat
Moderadora : Marta Ambor
Ponents: Núria Antolí,
Vinyet Bravo, RosaCuscó,
Mireia del Pozo
- ✓ 12.30 h. Clausura

MONTSE GUÀRDIA

Presidenta de
Quantium Blockchain
Alliance

LOURDES MUÑOZ

Directora Barcelona
Open Data

MIREIA DEL POZO

Premi mundial de
la Pau en Igualtat
i Membre Tribunal
Laboral Catalunya

KARINA GIBERT

Catedràtica i directora
d'IDEAI-UPC.
Degana del COEINF

NÚRIA ESPUNY

Directora General
d'Administració
Digital (Generalitat)

ROSA CUSCÓ

CEO&Founder
Woman 360° i
Comunicamos 360°

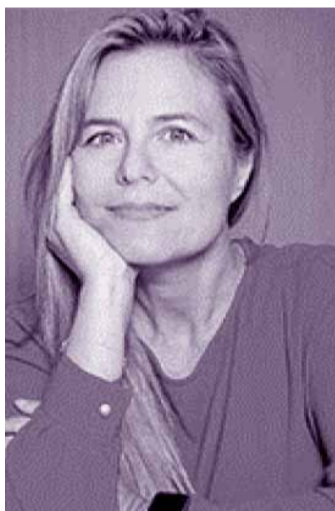
ANNA M. SÁNCHEZ

Fundadora d'ITimes
Advisers

VINYET BRAVO

Directora General de
Ready2

NÚRIA ANTOLÍ

CEO&Founder
Nunaframes

ENTREVISTES

Mònica Codina

PRESIDENTA DE L'ASSOCIACIÓ DE DONES D'ANDORRA (ADA)

Marta Ambor

PRESIDENTA D'ANDBLOCKCHAIN

“Aquestes jornades encaixen en la lluita contra els estereotips de gènere”

—Durant la jornada, participen professionals d'àmbits com la intel·ligència artificial i les dades obertes. Com creieu que aquestes temàtiques poden despertar l'interès de les noves generacions, especialment de les joves, per estudiar carreres STEM?

—Mònica Codina: Fa temps que a mi personalment i altres membres de la Junta de l'Associació de Dones ens preocupa la bretxa digital, és a dir, el fet que les noies no estiguin triant les carreres STEM (Ciència, tecnologia, enginyeria i matemàti-

ques), i això implica que les dones quedarem en el futur fora de l'àmbit laboral. Veient tota la desigualtat al sector, l'any passat, ja amb la Marta, ens vam trobar en el tercer congrés de World World Tour. A partir d'aquí vam exposar el nostre neguit i preocupació, i vam plantejar la jornada.

—Marta Ambor: Vam pensar a fer la jornada perquè jo quan organitzo esdeveniments, posicio les dones, i naturalment tinc moltes donesponents, que això, en aquest país, s'hauria de cuidar una mique-

ta més, perquè sempre tenen tendència a recordar-se només dels homes. Amb aquestes dones referents, volem demostrar que la diversitat és fonamental per a la innovació. La visió única de les dones aporta noves perspectives i solucions als desafiaments tecnològics. Entre totes i entre tots, podem crear un futur més inclusiu i innovador.

—Durant la jornada, també es projectarà el curtmetratge “Hamelin77”. Quin valor creieu que té la introducció d'una peça audiovisual-

“

«Amb aquestes dones referents, volem demostrar que la diversitat és fonamental per a la innovació»

sual centrada en la relació entre humans i intel·ligència artificial en un esdeveniment com aquest?

—M.A.: A través d'una història commovedora, el curtmetratge Hamelin77 convida a reflexionar sobre l'impacte de la intel·ligència artificial en les nostres vides. El nostre objectiu és despertar la curiositat i demostrar com la ciència i la tecnologia poden ser eines poderoses per construir un futur millor.

—M.C.: A més d'això, el programa és totalment diferent, fora dels estereotips, fora dels típics esdeveniments. Comencem amb aquest curtmetratge en el qual s'ha treballat amb cinc tecnologies. Aquí ha participat la Montse Guàrdia, qui explicarà tot el que hi ha darrere, perquè ha estat reconegut com una producció educativa. A l'acte venen noies i nois, però evidentment aquest acte va destinat i enfocat al fet que vegin referents femenines i que les noies se sentin identificades.

—Com encaixen aquestes jornades en la lluita de tenir dones referents?

—M.C.: Aquestes jornades encaixen amb el que parlàvem, a veure els estereotips de gènere, etc., La pregunta és perquè les noies no estan agafant aquestes carreres. Podem començar a qüestionar que des de quan som petites no ens regalen joguines intel·lectuals o tecnològiques, a les nenes se li regalen nines i cuines. Per tant, elles no se senten identificades amb això. Necessitem referents femenins.

—M.A.: I referents actualitzats, d'avui en dia nostres, que estan treballant amb coses que coneixem, no només la Marie Curie, una referent del segle XIX, sinó actuals perquè les nenes se sentin identificades i es motivin realment a treballar amb aquestes carreres.

—Hi ha plans perquè la jornada es consolidi anualment com una plataforma per fomentar les vocacions científiques entre les joves?

M.A.: Hi ha molts casos que coneixem que s'han trobat amb la necessitat d'una mirada femenina per actualitzar-se i aquests esdeveniments són molt importants. De fet, si poguéssim fer més aquest tipus i si tinguéssim encara més suport més des de Govern, es podrien fer coses d'aquest estil. Sí poguéssim, aquest és l'objectiu perquè a Andorra cal fer-ho. Tant de bo poguéssim ser les precursoras de la igualtat en el nostre sector. ●

Montse Guàrdia PRESIDENTA DE QUANTUM BLOCKCHAIN ALLIANCE

“Els reptes en l'ús de la IA i el ‘blockchain’ són ètics”

—Com a presidenta de la Quantum Blockchain Alliance i membre del Consell Assessor de l'Observatori d'Ètica en Intel·ligència Artificial de Catalunya, quins creu que són els principals reptes ètics en l'ús de la IA i el Blockchain?

—Els reptes ètics en l'ús de la IA i de la Cadena de blocs, són realment els reptes ètics de la societat actual, com som d'honestos amb nosaltres mateixos i mateixes quan fem servir aquestes eines, que és el que ens volem estalviar o guanyar, amb qui i per a qui. Podem trobar-nos que el desenvolupament d'aquestes eines tan avançades i sofisticades té un disseny amb uns principis molt nobles, però després les podem fer servir per a uns principis molt més egoistes i in-

dividuals. Per a mi el millor del desenvolupament d'aquestes eines és el fet de l'efecte mirall.

—Quina importància li dona a la participació en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines”, i com pensa que aquest tipus d'iniciatives poden fomentar la presència de dones en els sectors STEM?

—Amb la Marta Ambor he estat durant molts mesos dissenyant la jornada d'avui i he seguit molt de prop la complicitat i l'impuls amb l'ADA, us puc garantir que aquesta jornada té una rellevància internacional. És el primer cop que 900 nois i noies podran compartir amb nosaltres els aprenentatges no només en tècniques de IA sinó també d'una visió filosòfica del futur

on l'art expressat en la música i la imatge creades pel genial Javier Ideami que fa desenvolupar el pensament crític tan necessari avui en dia. Entretenint-se i gaudint de la nostra estimada pel·lícula curta que ha estat premiada en 6 ocasions en el darrer any en 4 països i a més a més seleccionada en festivals d'alta reputació com Cannes en 11 països, em permetrà introduir dues taules rodones molt interessants amb 8 dones que són excel·lents professionals. La primera taula amb dones que han fet i fan impacte amb el seu coneixement com enginyeres de Telecomunicació i Informàtica i una segona taula en la qual trobarem dones que fan impacte en el seu cas utilitzant les TIC desenvolupament la seva creativitat perquè la utilit-

zació de les eines tingui impacte en la seva feina del dia a dia.

—Ha treballat en l'àmbit internacional en projectes amb empreses emergents i grans organitzacions. Quins consells donaria a les dones que volen desenvolupar la seva carrera en el sector tecnològic i trencar barreres en aquest àmbit?

—El meu primer consell és cercar internament estar ben convinguda que fas el que més t'agrada i que això és independent del que pensin els altres. Ens necessiten moltes persones en aquest sector de desenvolupament i d'aplicació i si veus que t'agrada i que ets proactiva en la cerca de l'aplicabilitat tot esdevé més senzill. Passar-ho bé programant és fantàstic, si a més

a més hi ha una clara utilitat, un potencial negoci o una solució a un repte social, ara és el moment de provar-ho i no deixar mai de formar-se. El segon consell és envoltar-se d'homes i dones amb les quals compartir i donar suport a, i ajudar-se, fer equip i que l'equip sigui molt divers és molt necessari, poder trobar sempre un moment per riure, reconèixer errors i solucions i conèixer fortaleces i febleses amb la mirada de l'entusiasme és contagiós. Hi ha molt per aprendre i explorar i ningú neix ensenyat així que no deixar mai de formar-se, i de fer material com el curt que veurem que són eines que van néixer per mostrar la tecnologia en aquest cas la IA, i fer-nos pensar i il·lusionar-nos al voltant d'ella. ●

Lourdes Muñoz

FUNDADORA DE BARCELONA OPEN DATA

“Volem animar a les noies a optar a les professions STEM”

—Com a fundadora d'Iniciativa Barcelona Open Data, quins han estat els projectes més destacats que ha liderat per utilitzar les dades obertes en l'àmbit social i públic?

—La nostra missió és aproximar l'ús de les tecnologies de dades a qui no hi té accés, siguin organitzacions o persones, gràcies a utilitzar un recurs obert com són les dades obertes. En aquest sentit, ens dediquem a superar esclotxes digitals amb projectes com iCuida, una App per ajudar a dones cuidadores o com, DadesXComerç, on es va construir un sen-

zill quadre de comandament molt fàcil d'utilitzar per al petit comerç.

El projecte més destacat per l'ús de les dades per a polítiques públiques de drets de les dones és el Data Lab -La Ciba, un observatori basat en dades obertes.

—Què significa per a vostè participar en aquesta jornada i com creus que aquest tipus d'esdeveniments poden ajudar a inspirar les joves a seguir carreres STEM?

—Per mi sempre és molt enriquidor compartir espais amb altres dones referents i fer pe-

dagogia sobre la importància de les tecnologies digitals a les nostres vides i dels drets digitals de les persones. Formar part d'aquest equip de dones que des de la nostra experiència en projectes amb la tecnologia vol animar a nois i noies a optar per professions STEM, suposa un repte, així com explicar de forma entenedora les oportunitats professionals i personals d'optar per estudis tecnològics o formar-se en tecnologies digitals. El meu missatge per a les dones joves: les dones hem d'estar presents en la construcció de les eines que estan condicionant tota la nos-

tra vida, si no de nou només els homes construeixen aquest nou escenari i serem les convidades de pedra. Per extensió als nois i noies, han de decidir si volen formar part de projectes de l'àmbit que està transformant tota la societat.

—Com a presidenta de Dones en Xarxa, quines accions esteu duent a terme per promoure la igualtat de gènere en l'àmbit digital i tecnològic?

—El projecte més rellevant, WomanLiderTIC, jornades en què aquest any 2024 se celebra la desena edició, és un es-

deveniment on les dones parlem de la nostra visió de la tecnologia i el seu impacte social. No parlem de com les dones estan dins de l'àmbit digital, si no que volem promoure el lideratge de les dones i les xarxes de suport entre les dones del sector. En paral·lel convoquem el Women Startup Challenge, una crida a dones que lideren 'startups' i seleccionem cada any les deu dones que visibilitzem i ajudem amb diversos recursos d'acompanyament empresarial.

—Com a antiga parlamentària al Congrés i ara liderant diversos projectes tecnològics, com ha vist evolucionar el paper de les dones en el món de la tecnologia i quins reptes encara queden per superar?

—S'ha incrementat molt l'interès del sector per les dones tot i que les dones continuem representant una minoria al sector. Aquest interès no té com a origen un el de les empreses del sector digital per als drets de les dones, sinó per dos reptes objectius de millora del sector: existeix un dèficit de professionals de l'àmbit digital i la manera principal de créixer és incrementar les dones que opten per treballar al sector digital. ●

Karina Gibert

DIRECTORA I COFUNDADORA DE IDEAI-UPC

“La IA s’ha desenvolupat de forma caòtica i sense control i això ha portat casos de desigualtat”

—Com a directora i cofundadora del centre IDEAI-UPC, quin ha estat el paper més significatiu de la intel·ligència artificial en la transformació digital de sectors tradicionals?

—La transformació digital aplanca sobre una sèrie de tecnologies revolucionàries que s’han desenvolupat de forma vertiginosa en els darrers anys: IoT, wearables, 5G (6G), núvols, supercomputació, blockchain i IA. De totes aquestes, que creen la infraestructura digital sobre la qual s’assenta la nova SOCIETAT DIGITAL i permeten tenir més i millors dades amb més rapidesa, de més lluny, més protegides i més compartibles, l’única que entra a “mirar” què són aquestes dades, de què parlen, què ens expliquen, què ens descobreixen, i ens desvelen els misteris dels sistemes complexos en els quals vivim és la intel·ligència artificial. És la tecnologia que extreu el coneixement contingut a les dades i ens permet comprendre per què passen les coses, posicionar-nos millor, gestionar millor, manegar millor i eventualment anticipar-nos per promoure que passin les coses positives o prevenir que no passin les negatives. A partir dels resultats de la IA es poden construir sistemes digitals que ajuden en el dia a dia en tots els àmbits, des de diagnosticar precoçment un càncer, a prevenir un accident de trànsit perquè avisem a un conductor que s’està adormint, entre moltíssims altres exemples.

—Què representa per a vostè participar en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines” i com creu que aquests esdeveniments poden ajudar a reduir la bretxa de gènere en els sectors STEM?

—Per a mi és un autèntic luxe que m’hagin convidat a participar en aquest esdeveniment i celebri moltíssim que es fa-

ci. Vagi per endavant el meu agraïment i les meves felicitacions a les organitzadores per aquesta iniciativa. Perquè en un món que transita cap a la societat digital, les professions digitals seran les millors pagades i més ben valorades dels anys vinents i representen una excel·lent oportunitat de creixement pels nostres joves. Però també perquè faran falta moltíssims professionals que portin tots aquests sistemes digitals sobre els quals se sustentaran (ja en veiem alguns) operar amb el banc, comprar al supermercat, demanar un ajut a serveis socials, o fer un curs personalitzat de medicina per exemple. Hi haurà molta feina pels tecnòlegs i serà preciosa perquè ens connectarà amb tots els àmbits. A més, el món no només necessitarà molts professionals TIC, sinó que és urgent i imprescindible que les noies formin part d’aquestes professions. Actualment n’hi ha tan poques! A Catalunya, que som molt digitals, hi ha només un 9% de professionals TIC exercint posicions TIC a les empreses. Ve un món governat per la tecnologia i ara mateix els equips que estan creant aquesta tecnologia pràcticament no tenen dones. La visió femenina no està, ara, formant part del món que estem creant! A mi em sembla una emergència molt i molt preocupant. Perquè tothom se sent d’allò seu, i les coses que preocupen a les dones ara mateix no són damunt la taula del disseny tecnològic (no hi som, o som l’única dona de l’equip, i per tant l’única que veu les coses d’una altra manera i si es vota sempre perdem). Hem viscut ja casos lamentables on, per exemple, una IA que seleccionava currículums per una empresa important mai triava dones perquè l’havien entrenat només amb dades de treballadors molt bons, però tots homes, i ningú se n’havia adonat) i molts més casos. Si volem un món que ens tracti bé i com

mereixem hi hem de ser. Hem de poder co-crear la tecnologia de la societat digital amb els nostres companys homes.

—Ha estat una veu destacada en qüestions d’ètica i intel·ligència artificial per a diverses institucions. Quins són els principals reptes ètics que ha identificat en aquest àmbit?

—La IA s’ha desenvolupat de forma caòtica i sense control i això ha portat casos que han generat desigualtats socials, han vulnerat persones... Catalunya el 2017 és pionera al món amb la Declaració de Barcelona de la IA advertint dels riscos i demanant prudència i un any després Europa fa les recomanacions ètiques per una IA segura i fiable. Principalment, necessitem fer assistents intel·ligents que ajudin el professional a decidir millor i no que vagin soltes pel món decidint soles, preservar els drets fonamentals de les persones totalment (això implica respectar-ne la privacitat, i la de les seves dades, informar-los sempre si una IA intervé en una decisió que els afecta, que la IA pugui explicar per què ha fet aquella prescripció i do-

«A Catalunya hi ha només un 9% de professionals exercint en posicions TIC a les empreses»

nar-los dret d’apel·lació), assegurar que les IA s’entrenen amb dades representatives (i no generen biaixos ni de gènere, ni de raça, ni de classe social, ni d’edat, ni de res), que no es trasllada una IA entrenada per un col·lectiu a un altre on segur que disfuncionarà, i que ens contenim en l’ús del bigdata i la IA generativa que són tan poc sostenibles perquè requereixen molta despesa energètica, i els reservem per aquells casos on són imprescindibles per resoldre els grans reptes de la humanitat. La recentment aprovada regulació europea de la IA.

—Com a fundadora de donesCOEINF, donesACat, donesIDEAI quines iniciatives concretes esteu implementant per tal de fomentar la participació femenina en el sector tecnològic?

—Amb donesACat vam desenvolupar un model d’acció i vam veure que és imprescindible acompanyar les dones en tot el seu cicle vital. Des que són moltes nenes, per inspirar-les i assegurar que quan trien fer de mestres realment fan una tria LLIURE i no empeltada d’un missatge sistèmic i molt ancestral que els està dient tota l’estona per tot arreu que la seva missió en aquest món és tenir cura de tothom i de tot. I ho fem posant-les en contacte amb dones referents que estan enamorades de la seva professió TIC i la gaudeixen moltíssim i els hi poden transmetre la seva passió, i també l’oportunitat única que ofereixen les TIC de contribuir TAMBÉ a la salut, a la sostenibilitat del planeta o a una millor educació des de la posició de la informàtica o l’experta en IA o l’enginyera de dades que treballa braç a braç amb metges, ambientòlegs o docents. Això va acompanyat d’accions per treure de la cova a totes aquestes dones que ningú mostra, ningú promociona, ningú porta a l’espai públic i cap nena s’hi pot emmirallar perquè ni sap que

existeixen. I això requereix, acompanyar les nostres dones a promocionar adequadament a les seves carreres, ajudar a visibilitzar-les, fer molta xarxa per acompanyar-nos entre totes i evolucionar bé, i també, vetllar per la paritat d’equips i de taules rodones, conferències, diaris, etc. Totes aquestes accions les posem en pràctica des de donesCOEINF i donesACat i donesIDEAI i estem replicant

l’estructura a altres organitzacions. DonesCOEINF a més genera recursos digitals amb fitxes de dones TIC que les escoles poden treballar, o els organitzadors de congressos poden consultar per convidar-és (<https://enginyeriainformatica.cat/dones-coeinf/fetxdonatic/>, <http://preinf.dones.coeinf.cat/>) i donesIDEAI lidera amb ajut de les altres el Top Rosies Talent <https://web.sk.upc.edu/toprosiestalent/> que forma talent femení en IA amb perspectiva de gènere i l’injecta directament a mercat. Hem aconseguit l’ambaixada a Barcelona del Women in Data Science d’Stadnford i el capítol de Barcelona de les dones de l’ACM que també ens permet potenciar aquests referents femenins i aquesta xarxa de professionals del sector.

—Quines accions creu que són més efectives per inspirar les joves a considerar carreres professionals en ciència i tecnologia?

—A nosaltres ens està funcionant aquest model integral que posa dones referents en contacte amb nenes jovenetes abans que hagin triat un batxillerat artístic, social i humanístic perquè quan ja l’han triat no poden tornar enrere i no tenen accés a carreres tecnològiques després d’aquesta tria. I fomentar que les nostres professionals participin d’aquestes accions. I ho continuarem fent perquè fa només 5 anys, la Facultat d’Informàtica de Barcelona (que és la més gran d’Espanya en enginyeria informàtica) tenia un 5% de nenes matriculades, i el setembre de 2023 en va matricular un 22% i el Grau d’intel·ligència artificial va néixer el 2021 amb un 45% de noies matriculades. Així que aquestes xifres, encara insuficients, ens mostren que el que fem no és endebedes i beneïdes siguin dones totes aquestes accions. Per això ens agrada tant poder-nos trobar amb els joves i les joves andorranes aquests dies. ●

Núria Antolí FUNDADORA DE NURATECHNOLOGY

“Les noves tecnologies ben emprades, ens poden ajudar molt”

—Com a fundadora de Nura Technology SL, quin és el principal impacte social que busca aconseguir amb projectes com les NURAFRAMES?

—Com a directora de màrqueting i comunicació durant més de 15 anys d'una marca d'ulleres de Barcelona amb distribució internacional, vaig veure una oportunitat en el mercat i m'hi vaig llençar. Les NuraFrames tenen un alt impacte social, ja que són molt innovadores. Afavoreixen el procés de digitalitza-

ció del sector òptic i redefeixen el rol de l'optometrista, que passarà a ser el professional que interpretarà les dades obtingudes (imatges dels ulls) amb el dispositiu NURAframes, The Visual Health Wearable.

—Què significa per a vostè participar en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines”, i com creu que aquests esdeveniments ajuden a promoure la presència de dones en el sector STEM?

—La ciència i la tecnologia han de ser femenines perquè les dones aportem una perspectiva diferent, una mirada introspectiva amb un clar propòsit d'impacte social que pot

millorar la salut i el benestar de milions de persones arreu del món. Organitzar aquesta Jornada pot ajudar a trencar el mite que la ciència i la tecnologia són només per a persones (noies i nois) freaks darrere de pantalles o tancades en laboratoris dia i nit. No és això: és necessari que es compregui que la dona en la ciència i la tecnologia té molt a dir i aportar. A més, la presència activa de dones en aquests camps està generant un canvi de paradigma en la recerca, així com minimitzant el biaix de gènere en la intel·ligència artificial, entre altres àmbits. Les necessitem a bord!

—El seu lema és que “La tecnologia ha de servir per millorar la vida de les persones”. Com integra aquesta filosofia en els seus projectes?

—Sí, el meu lema és que la tecnologia ha d'estar al servei i en benefici de la nostra societat, precisament per crear aquest impacte social. Saber per a què innovem, per a qui i com utilitzem les tecnologies és clau. Les noves tecnologies són eines que tenim al nostre abast i que, ben emprades amb un bon propòsit, ens poden ajudar molt a aconseguir una medicina preventiva per-

sonalitzada. Hem de fer ús del big data amb intel·ligència humana i ètica humanista.

—Quin creu que és el paper de la co-creació i la col·laboració en els futurs models de negoci, especialment en l'àmbit tecnològic?

—Vivim en una societat que ja és líquida, on les fronteres es desdibuixen i la col·laboració multidisciplinària és un ‘must’. La co-creació és la suma de talents i de diferents punts de vista per construir quelcom nou i molt millor. Es tracta de fer una col·laboració transversal en horitzontal, amb el màxim respecte interpersonal i entre els diferents camps que intervenen. I, per descomptat, ha de ser una col·laboració inclusiva entre dones i homes potenciant la igualtat de gènere.

Estem en un entorn en què hem d'aprendre a adaptar-nos ràpidament a la tecnologia i a la innovació col·laborativa com a claus del canvi. Hem d'integrar els processos de co-creació i col·laboració com una nova forma de treball en qualsevol procés creatiu. Tot això afectarà una nova manera de concebre futurs models de negoci i estratègies de mercat en què la dona té un paper clau: definir el Propòsit. ●

Mireia del Pozo CONSULTORA EN IGUALTAT, DIVERSITAT I GÈNERE

“Al sector STEM tenim una bretxa de gènere grandíssima”

—Com ha evolucionat la seva carrera professional fins a convertir-te en una referent internacional en igualtat de gènere i diversitat?

—Convertir-me en una de les veumés influents en la lluita per la igualtat de gènere no és qüestió de sort, sinó d'esforç, formació i una visió clara des de jove. Vaig començar estudiant Dret, i més tard vaig afegir Comunicació i ADE per tenir una visió 360 graus. La meua trajectòria inclou més de dues dècades impulsant polítiques públiques i empresarials per eliminar barreres per a les dones, amb un enfocament en les bretxes salarials i de poder. A més, he liderat diverses iniciatives d'igualtat, i aquest any he estat reconeguda amb el Premi Mundial de la Pau en la ca-

tegoria d'Igualtat, sent la primera espanyola a rebre'l.

—Quina importància té per a vostè la participació en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines”?

—Que la jornada se celebri aquí a Andorra és bàsic i fonamental perquè precisament un dels grans temes que tenim és la grandíssima bretxa en el sector STEM. Si realment volem avançar, volem evolucionar... les dones hem d'estar, a part dels llocs de direcció, en el sector tecnològic i científic. Si tot això no es fa arribar a les nenes, no se'ls fa perdre la por, per una banda, d'estudiar aquestes carreres que tenen com un estigma de dificultat. Als mateixos llibres no surten pràcticament

científiques, investigadores, enginyeres, i si realment no expliquem què és el que comporta i el que fa una enginyera, difícilment voldrem fer allò, no?

—Quines accions concretes creu que són necessàries per impulsar la igualtat de gènere i fer que més dones siguin referents en el sector tecnològic?

—Nosaltres el que hem creat, a través de la intel·ligència artificial per les empreses per saber quina era la seva situació real per part de treballadores i treballadors, és un programa que realment s'aplica a cinquè i sisè a les escoles i d'aquesta manera sabem quina és la realitat i com podem captar tot aquest potencial i que no es tingui por.

—Com ha contribuït la consultoria mireiadelpozo.com i el projecte Plusvàlua Dones - Plusvàlua Mujeres, tant en ràdio com en televisió, a promoure la igualtat de gènere i quins són els principals reconeixements que l'han atorgat per aquesta tasca?

Sí, al llarg d'aquests 20 anys he anat rebent diversos reconeixements. En aquests moments acumulo 19 reconeixements; premis 16 són reconeixements de qualitat, per innovació, per creativitat i lògicament tot el tema d'igualtat. I l'últim que he rebut és com a empresària i visionària. I el Premi Mundial de la Pau.

—Quines accions concretes creu que són necessàries per

impulsar la igualtat de gènere i fer que més dones siguin referents en el sector tecnològic?

—La tecnologia i la intel·ligència artificial són les grans palanques de canvi que les hem de fer servir bé de cara a aquesta lluita. La intel·ligència artificial és intel·ligència artificial, no ho confonguem amb intel·ligència humana. Per tant, això significa que la intel·ligència artificial està al servei de l'ésserhumà. Cal que aquesta intel·ligència artificial tingui perspectiva de gènere, perquè si no, encara reproduceix tot el que són els biaixos. Però tot això cal aplicar-ho en el món de l'educació per fer el canvi cap a l'atracció del talent femení de les nenes, i això s'ha de fer, com deia abans, amb edats molt primerenques. ●

MITJANS DE PROXIMITAT, EL BATEC DE LA COMUNITAT.

Tota comunitat necessita un cor, un cor per fer-la bategar, per crear vincles, per reforçar la identitat, per arrelar-nos al territori. I en un món de canvis i d'incerteses, oferir informació propera amb un periodisme rigorós i de confiança.

AMIC, 600 mitjans de proximitat, a tots els territoris de parla catalana.

associació
de mitjans
d'informació
i comunicació

amic

Vinyet Bravo

DIRECTORA GENERAL DE READY2

“**[El repte] té a veure amb el factor humà i la seva resistència al canvi**”

—Com a directora general de Ready2 i amb més de 30 anys d'experiència en transformació digital, quins han estat els reptes principals que ha afrontat en la digitalització de grans empreses com Volvo o Banc Sabadell?

—Hi ha un element comú, té a veure amb el factor humà i la seva resistència al canvi, la gestió del canvi és un factor clau per aconseguir una transformació exitosa, la metodologia àgil acompanya molt bé els projectes de transformació.

—Quin significat té per a vostè participar en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines” i com creu que aquest tipus d'esdeveniments poden ajudar a reduir la bretxa de gènere en els sectors STEM?

—Estic molt agraïda per participar-hi i poder visibilitzar davant aquestes joves, explicant la meua història, com existeixen infinites maneres que ens dona la ciència i la tecnologia per contribuir a una societat més rica, amb possibilitats i canvis molt significatius per millorar la nostra vida.

—Amb una formació en dret laboral, com va fer la transició cap al món de la tecnologia i quina ha estat la seva motivació per treballar en la millora de processos a través

de la innovació tecnològica?

Per pagar-me els estudis treballava a Volvo i va caure a les meves mans el manual del software instal·lat en l'únic PC de l'oficina, la meua curiositat em va portar a desenvolupar una aplicació que va eliminar el paper en el procés de seguiment comercial, financer i de suport postvenda dels clients.

—Com creu que la innovació tecnològica pot contribuir a la millora de l'eficiència en els sectors de serveis

com l'atenció al client o les finances, on ha treballat durant la seva carrera?

—L'aplicació de RPA o IA permet atendre millor i més ràpid als usuaris mitjançant l'automatització dels processos més repetitius que no aporten valor especialitzat.

—Quines accions concretes creu que són necessàries per aconseguir que més dones es converteixin en referents en el sector tecnològic?

Aquestes jornades divulgatives i la seva difusió en mitjans com aquest incentiven la visibilitat de dones i els seus projectes contribuint de manera molt determinant en què els i les joves que ara han de decidir que volen estudiar les vegin com a models referents a seguir. ●

—Com a CEO de Comunicamos 360° i fundadora del Women 360° Congress, quina ha estat la teua visió a l'hora de crear espais enfocats en la salut i el benestar de la dona en l'àmbit professional?

—El 2009 vam crear el blog saludemujer.com amb el propòsit de promoure la salut i el benestar de la dona a través de la revista digital. El nostre compromís en liderar aquesta projecció de la dona ens va motivar a principis del 2014, a fer un estudi de mercat que indicava que no existien espais en format congrés, on es tractés de forma transversal i social la salut de les dones en l'alta direcció, aquesta dada ens va posar sobre la taula una realitat i vam crear el Women 360° Congress, el congrés de Salut, Benestar i Empresa per Dones Directives i Empresàries. Enguany celebrem el 10 è aniversari amb més de 70 esdeveniments realitzats i dirigits a la dona, per promoure i conscienciar sobre el seu lideratge a l'alta direcció, a la tecnologia, la salut 360°, i la diversitat i l'equitat de gènere a les empreses.

—Quina importància creus que tenen iniciatives com el WomenTech i la integració de tecnologies com la realitat virtual en la promoció del lideratge femení?

—La tecnologia ens ha facilitat ser dones transgressores, atrevides, disruptives i ens dona l'oportunitat de fer realitat tot allò que ens proposem, i la realitat virtual 3D, en temps de pandèmia, ens va transformar la connexió entre persones. La realitat virtual 3D va arribar a la meua vida i va ser un repte trobar la plataforma que s'ajustés a l'accessibilitat segura per totes nosaltres. Dones referents, que en aquell moment, ara fa 4 anys, innovaven amb Blockchain IA, Big DATA en l'entorn de la salut, l'empresa i les institucions. El congrés de Tecnologia i Salut, va néixer per donar visibilitat i reconeixement a totes les dones que han assolit fites importants i que han contribuït a canviar les nostres vides amb les STEM.

El WomenTech és un espai disruptiu de lideratge femení.

Rosa Cuscó CEO DE COMUNICAMOS 360°

“**Els equips necessiten dones a l'alta direcció**”

femení.

—Quin significat té per a tu participar en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines” i com creus que aquest tipus d'esdeveniments poden contribuir a inspirar les joves a seguir carreres STEM?

—Per a mi és un honor participar en aquesta jornada per tenir l'oportunitat d'adreçar-me al teixit educatiu més jove, que es troba en un moment decisiu a la seva trajectòria educativa i motivar a què estudiïn STEM, per a quan arribin a exercir les seves professions, contribueixin de forma directa a què la nostra tecnologia sigui més humana, femenina i educativa.

—Com veus el futur del Women 360° Congress en termes d'expansió i d'impacte en la salut de la dona, tant en l'àmbit nacional com internacional?

—El Women 360° Congress és un espai de difondre el coneixement, des de 2019 que el coorganitzem amb l'Institut de Formació Contínua de la Universitat de Barcelona, IL3-UB, és una clara intenció de promoure la formació i l'educació per produir canvis socials i a les empreses. Els equips necessiten dones a l'alta direcció, aquestes i juntament amb les col·laboradores de les empreses es valora molt la salut i el benestar. Hem estat a Madrid, el gener de 2025 a Martorell i projectem Andorra.

—Quines accions concretes penses que són necessàries per augmentar la visibilitat de les dones en sectors tradicionalment masculinitzats com el tecnològic?

—Programes de mentoria, formació i esdeveniments especialitzats poden impulsar la participació femenina en STEM, oferint suport, visibilitat i oportunitats perquè més dones se sumin a aquests camps.

Crear xarxes de suport i grups de treball en xarxa específics per a dones en tecnologia, on puguin compartir experiències, desafiaments i èxits.

Aquestes accions poden ajudar a crear un entorn més inclusiu i equitatiu, on les dones puguin prosperar i ser reconegudes pel seu talent i contribucions. ●

Núria Espuny

DIRECTORA GENERAL D'ADMINISTRACIÓ DIGITAL A LA GENCAT

“Una de les fites més significatives va ser aconseguir la inclusió de Catalunya”

—Quins han estat els reptes més importants que ha afrontat com a directora general d'Administració Digital a la Generalitat de Catalunya, especialment en la implementació de la transformació digital?

—Quan es parla de transformació digital, sovint es tendeix a associar-ho principalment amb la introducció de noves eines tecnològiques o la digitalització de processos. No obstant això, el focus real hauria de situar-se en la paraula “transformació”. La tecnologia és, sens dubte,

un aliat imprescindible, però l'element clau és la transformació de processos, mentalitats i maneres de fer. Es tracta de fomentar unes formes de treballar més col·laboratives i transversals, abandonar el “sempre ho hem fet així”, adoptar una gestió basada en dades i impulsar la capacitat digital dels empleats. En definitiva, és una transformació cultural abans que digital. La cultura interna d'una organització pot ser el motor que impulsi o, al contrari, el fre que paralitzi qualsevol decisió estratègica.

Aquest és el principal repte, la gestió d'aquest canvi cultural i aconseguir que tota l'organització es comprometi amb el projecte.

—Com veu l'impacte de la teva participació en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines” per a la promoció de la presència de dones en els sectors STEM?

—Confio que la meua experiència vital i professional com a dona enginyera pugui ajudar a les nenes i joves a descobrir aquest camp, a conèixer-lo i va-

lorar-lo com una opció de futur professional. En el meu cas, va ser l'atzar el que em va portar a l'enginyeria. Per això jornades com aquesta són imprescindibles i d'un gran valor, i agraeixo enormement als organitzadors l'impuls d'aquesta iniciativa que ofereix al jovent l'oportunitat de conèixer millor les opcions professionals disponibles i prendre decisions informades sobre el seu futur en el sector tecnològic.

—Quines accions concretes ha implementat per fomentar la transparència i l'ús de dades obertes des del teu càrrec a la Generalitat de Catalunya?

—Teníem l'encàrrec d'implementar les accions necessàries per al compliment de la Llei de Transparència catalana. En aquest sentit, vam posar en marxa el Portal de Transparència de la Generalitat i el Portal de Dades Obertes, i vam coordinar amb tots els departaments de la Generalitat la publicació de la informació pública. L'objectiu era no només fer que

la informació fos accessible, sinó també comprensible, evitant l'argot jurídic i utilitzant infografies i visualitzacions interactives que facilitessin la comprensió de les dades que oferíem. A més, vam definir de l'estratègia corporativa de dades obertes. M'agrada destacar que un dels seus eixos fonamentals va ser la incorporació de la perspectiva de gènere en les dades, sent conscients que és una peça clau en el camí per combatre les desigualtats de gènere.

— Com creu que la intel·ligència artificial i la governança de les dades poden transformar l'administració pública en els anys vinents?

—La combinació de dades de qualitat i IA té un gran potencial per transformar l'administració pública, millorant l'eficiència, la presa de decisions i la interacció amb la ciutadania, amb un impacte directe en la qualitat dels serveis públics. Des de l'ús d'anàlisis predictiva per anticipar problemes futurs, fins a la prestació proactiva de serveis, on l'administració detecta les necessitats dels ciutadans i els ofereix els recursos sense que hagin de sol·licitar-los o fer tràmits. ●

Anna Sánchez

FUNDADORA D'ITIMES ADVISERS

“S'han d'identificar els patrons, motivacions i necessitats internes dels nostres joves”

—Quin ha estat el seu recorregut professional fins a convertir-se en doctora en Organització d'Empreses i fundadora d'ITimes Advisers?

—M'agrada començar recordant a l'adolescent que abans d'acabar el seu primer curs d'institut va començar a guanyar-se uns calerons donant classes a estudiants de cursos just anteriors i que va continuar fent de becària a la universitat. Vaig tenir l'oportunitat de fer diferents feinetes durant la meua vida d'estudiant, que van començar a dibuixar el que soc. Vaig estudiar enginyeria tècnica en equips electrònics que t'habilita per treballar com a tècnica, però la meua motivació era la ciència, i per això vaig seguir els meus estudis superiors en telecomunicacions especialitzant-me en bioenginyeria.

La beca pel doctorat no va arribar i vaig buscar feina. La primera de llarga durada va ser gestionant projectes europeus pel foment de noves tecnologies, en paral·lel a les classes de professora associada d'electrònica a la UPC.

Més endavant vaig guanyar una plaça per portar la transferència de tecnologia al Centre de Recerca en Enginyeria Biomèdica de la UPC i vaig decidir donar un tomb a l'activitat de recerca: de la creació de tecnologia a la seva gestió, iniciant el meu doctorat al departament d'organització d'empreses.

Anys després, la direcció de la universitat em va oferir un repte: liderar una iniciativa empresarial pionera, el disseny de la primera agència espanyola reconeguda per la certificació de projectes de recerca i inno-

vació empresarials. Després de més d'una dècada, continuant amb la meua activitat docent en variades universitats, vaig decidir crear la meua empresa ITimes Advisers.

—Com contribueix, des de la seva posició a ITimes Advisers, a impulsar la innovació en el sector tecnològic i científic?

—Tinc el privilegi de poder impactar en dos mons molt relacionats: els estudiants, futurs professionals de les nostres empreses, i els professionals i les empreses que volen millorar la seva competitivitat amb talent i tecnologia, o accedir a suport públic per finançar els projectes d'innovació. Per mi, aquesta feina és una gran oportunitat per a contribuir a la competitivitat de les persones i les organitzacions públiques

i privades, amb un resultat final clar: el creixement econòmic i el benestar social.

—Quina importància té la seva participació en la jornada “La ciència i la tecnologia són femenines”?

—Per mi és un immens privilegi poder participar en primera persona a la difusió i el foment de les carreres científicotècniques arreu, més amb els estudiants futurs de la nostra societat, encara més acompanyada d'un grup de professionals públics i privats referents, començant pels organitzadors com la presidenta de l'AndBlockchain, Marta Amor, o la moderadora de debat Gemma Rial.

—Quines accions pensa que són necessàries per a consolidar més referents femenins

en el món de la tecnologia i la ciència?

—Les plataformes inspiradores són molt variades, però un objectiu és el de fer més sexi la nostra professió que ja sabem el que hi som que és fresca, dinàmica, engrescadora i un motor de canvi.

Com els processos de venda de qualsevol producte o servei, s'han d'identificar els patrons, motivacions, necessitats internes dels nostres joves i explicitar els punts de connexió per presentar-los, publicar-los i fer una venda alineada. Un pla de màrqueting estratègic tenint ben presents les característiques del nostre segment de mercat (les i els joves) és una necessitat! Els millors venedors són els professors, els primers referents, els primers que els expliquen que de què va això de la ciència i la tecnologia. ●

AQUEST ESPAI EL VEUS TÚ I LA TEVA COMPETÈNCIA

AVANÇAT. ANUNCIA'T

el Periòdic